

Tódor János

VESZÉLYESEN ÉLNI

Veszélyesen élni, de hogyan? – kérdezte magától Bogosi, aki immár két hónapja a Magyar Államvasutaknál (veszélyes üzem) bérszámfejtő segédként tevékenykedett. Havonta kétszer, bérfizetésekor körbefonták a méternél is hosszabb számfejtő ívek. „Ilyenkor magam vagyok a Laokoon-szoborcsoport” – szokta volt barátainak mesélni.

Vagy megszokik vagy megszökik – viháncolt Bogosi küszködését látva Aladár bácsi, a hatvanéves irodavezető, aki pontosan olyan volt, ahogy a csinovnyik a nagykönyvben meg van írva: rosszul megkötött nyakkendő, felkunkorodó ingnyak, fekete, imitt-amott megstoppolt könyökvédő, láncon függő csontkeretes szemüveg. Hófehér szemöldöke vastagabb volt, mint a bajusza.

Aladár és Frédi bá', a nyugdíj előtt álló könyvelő – a pécsi vasútigazgatóság pénzügyi osztályának két veteránja – állandóan cukkolták egymást, mintha csak egymáson akarták volna megbosszulni, hogy annak idején mindketten megrekedtek a hivatal gyomrában.

Bogosi gyorsan Frédi bá' bizalmasává lépett elő, mivel volt gusztusa a folyton a fülében és orrában turkáló öreggel reggelizni. Az igazsághoz tartozik, hogy Bogosi kezdetben Frédinél jobban vonzódtak azok a disznóságok és primőrök, amiket az öreg hozott reggelente magával külvárosi birtokáról. Az idők folyamán aztán Frédi bá' Bogosi ember-rezervátumának egyik legkülönösebb díszpéldányává lépett elő. Kimért lajhárságához borostás arc társult; gyűrött, zsírpettyes öltönye, orra végére buktatott szemüvege mögül kikukucsáló pimasz tekintete valami hallatlan pimaszságot kölcsönzött megjelenésének. Normális panelcsaládi élete mellett, melynek talpköve a több évtizedes MÁV-könyvelői munka volt, városszéli tanyáján disznót hizlalt, libát tömött, sarabolt (hogy ez micsoda, arról akkor még fogalma sem volt Bogosinak, de illetlenségnek tartotta megkérdezni).

Bogosi szülei, rokonai és egyéb jóakarói tanácsára került a MÁV alkalmazásába. Megnősült, ideje hát megkomolyodnia, hangzott a verdik, és feladnia lézengő hivatalait. Szó se róla, egyetemi tanulmá-

nyai mellett az elmúlt esztendőök folyamán nem éppen fehér galléros munkakörökben múlatta a drága időt. Újságot hordott, színpadot épített a Pécsi Nemzeti Színházban, éjszaka tejet szállított egy öttonnás Ifával. Imádta ezeket az alacsonyrendű (ahogy egyik évfolyamtársnője megjegyezte) munkákat, el nem tudta volna képzelni, hogy egy irodában papírokkal piszmojon. Aztán mégis hagyta magát meggyőzni.

Kezdetben talán ő is hitt benne, hogy megkomolyodik, mi több, akarta is ezt – ma már persze csak röhög ezen. Még azt is bebeszélte magának, hogy a hivatal szent és tiszteletet érdemlő dolog.

– Állampolgár akartam lenni, olyan nagy baj ez!? – fakadt ki a Halásztanyán, amikor haverjai vigyorogva kérdezték tőle, hogy mennyit keres havonta a sásdi állomásfőnök.

Tudat alatt, még magának is bevallatlanul azt remélte, hogy házassága összeomlik. – Ez egy kártyavár, néhány hónap és úgymint elválnak – kedélyeskedett alkoholista sógora Bogosi atyjának az esküvőn, és akkor lóttak a hivatalnak és a megkomolyodásnak. Vagy elmegy tengerésznek, ahogy azt régóta tervezte. Jelentkezett is Csepelen, a Szabadkikötőben, de azt mondták, hogy nincs felvétel. Persze, ha mondjuk hajóács, akkor már két hét múlva behajózhat. De Bogosi nem volt hajóács.

Veszélyesen élni – sóhajtott Bogosi, és miközben kolléganője a számológépet püfölte, a zöldeskék színű, sós tengerre gondolt, napbarnított, fogreklámmosolyú nőkre, és olyan szerelemre, amelyet csak a filmekben lát az ember. Lődörögni országról-országra, kalandorkodni, mint egy P. Howard-figura, vagy Kassák Lajosként elgyalogolni Párizsba – merengett tovább.

– Mi van magával, Béla? – hallotta Marika hangját. – Már harmadszor mondom a vásárosdombói forgalmi szolgálattevő nyugdíjjáradékát, miért nem írja?

Hivatali kukackodása közben hívták telefonon. Fekete hajú – mint később kiderült – női hang a Dunántúli Napló szerkesztőségéből, foglalkozása riporter. Bogosi mint lírikus lenne érdekes a költészet-napi számban.

– Olvastam két versét az egyetemi lapban, érdekelne, hogy miért is ír valaki manapság – magyarázta az újságíró, miként esett Bogosira a választása.

Leadjuk azt az interjút, mint a pinty – gondolta a bérszámfejtő-segéd, és képzeletben egymáshoz veregette Pegazus-szárnyait.

– És miről fogom megismerni? – kérdezte a riporter, miután sikerült megállapodni a találkozó helyében és időpontjában.

– Majd viszek magammal egy könyvet, mondjuk József Attilát – válaszolta saját ötletétől meghatódva Bogosi.

– Béla, hát maga költő? Miért nem mondta eddig? – lobogtatta pár nappal később az újságot a bérszámfejtő Marika. – Tudja, én imádom a verseket. Szavaljon el nekem egyet.

Bogosi először megilletődött, aztán gondolkodóba esett, de mindhiába, egyetlen versét sem tudta kívülről. Elmondta hát Marikának Adytól a Hortobágy poétáját.

– Bogosikám, az újságból kell megtudnom, hogy verselsz, gyerelem – köpködte a szavakat és a szotyolát Bogosi felé Feri bá' a PVSK meccsének szünetében. – Valamikor én is írtam. Meg is jelent néhány karcolatom a Naplóban. Aztán, ahogy megnősültem, abbamaradt az egész. Nem való az írás családos embernek.

Te jó isten, én is így végzem – hasított Bogosiba a felismerés. Nehéz volt elhinni az öregről, hogy valaha akadtak önálló gondolatai.

– Hagyd itt ezt a kócerájt, Béla. Nem neked való ez – dünnyögte orra alatt a most is borostás könyvelő.

– De mi a kórság való nekem? – motyogta maga elé Bogosi, miközben agya hirtelen vetíteni kezdte a veszélyes élet egyszerre izgalmas és nevetséges képsorait.

– De mi a kórság való nekem? – kérdezte most már hangosan az öregtől, de Frédi bá' már a kezdésre felálló csapatokkal volt elfoglalva.

Forrás, 2003/2.